

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Сафонова В. Є. Новий проект Закону “Про освіту” як чинник, що гальмує розвиток української освіти	61
Калашнікова Л. Є., Рильцев Є. В., Лисак Х. Є. Демократія — інформаційна програма свободи	64
Савойська С. В. Обговорення мовних законопроектів на сторінках друкованих ЗМІ	66
Кислий А. М. Про зміст понять “організована група” та “злочинна організація” у теоретико-правовому аспекті	70
Алієва-Барановська В. М. Виникнення Закону УРСР “Про зовнішньоекономічну діяльність”	75
Баєв В. В. Визначення потенціалу розвитку медичного туризму України	78
Беззубов Д. О. Концепції адміністративного забезпечення суспільної безпеки: проблеми визначення і становлення в адміністративному праві	80
Бисенбаєв Ф. К. Проблемы правосознания в договорных теориях государства и права.....	83
Бойко С. С. Міжнародні стандарти з питань прав, обов’язків громадянина, стан і практика їх реалізації в Україні.....	87
Бондар Ю. В. Правотворчість та інформація як фактори суспільно-політичних трансформацій Стародавньої Греції	92
Бондаренко Н. О. Роль соціальної роботи у реалізації соціальної політики: проблеми та перспективи.....	97
Voytko T. V. The language of newspaper discourse	100
Гайдукевич Г. А. Деградація силових структур как результат усиления репрессивной системы Украины.....	103
Гапоненко В. А. Роль політичної культури в процесі інституціоналізації демократії в Україні.....	107
Гольцов А. Г. Контррозвідувальний режим в Україні: пропозиції щодо концептуальних та правових засад.....	113
Грецький О. С. До мовного питання: правовий аспект	116
Захожай К. В. Роль та місце фінансового права на сучасному етапі економічного і соціального розвитку України	119

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Актуальність дослідження зумовлена рядом негативних тенденцій, а саме: зростання рівня правопорушень; зростання кількості хворих на наркоманію та токсикоманію; порушення захворюваності на венеричні хвороби; поява біженці; нуклеаризація та малодітність сімей; порушення природної структури сім'ї, що складалась віками, і створення різних типів, переважно неповних сімей; занепад моногамної сім'ї тощо.

У результаті проведеного аналізу даної проблематики коротко охарактеризуємо головні аспекти соціальної роботи у реалізації соціальної політики.

1. Сучасні підходи до визначення поняття “соціальна робота” відбивають результати наукових пошуків дослідників різних напрямків, свідчать про необхідність відшліфовування понятійно-категоріального апарату та концептуальних засад соціальної роботи як науки та навчальної дисципліни, а також визначають подальші вектори спрямування та вдосконалення даного виду діяльності. Соціальна робота є актуальною не лише як інструмент соціальної політики, а і виконує функцію зворотного зв'язку, виступаючи в якості своєрідного “соціального локатора”, котрий визначає на основі соціальних показників реальні наслідки соціальної політики та її ефективність.

Серед найбільш актуальних соціальних проблем сьогодення в Україні найчастіше називаються проблеми бідності, малозабезпеченості, безробіття, недостатнього рівня соціальної захищеності цілої низки громадян (людей з функціональними обмеженнями, людей похилого віку, представників національних меншин, молоді тощо), міграційні та етнічні проблеми, сирітство, безпритульність, узалежнена поведінка та ін. На сучасному етапі розвитку українського суспільства проблеми соціальної роботи дозволяють виявити та скоригувати шляхи, напрямки та перспективи розвитку країни як соціальної держави. Модель соціальної роботи містить деякі теоретичні положення, що визначаються її зв'язком із суміжними науками про людину та суспільство, а також передбачає досить визначений зміст соціальної роботи, методи та форми допомоги тим, хто її потребує, профілактику криз, що виникають у людей. Теорії та моделі соціальної роботи більшість науковців умовно поділяють на соціолого-орієнтовані, психолого-орієнтовані, комплексні теорії та моделі.

2. Аналіз актуальних проблем соціальної політики в українській державі показав, що соціальна політика соціальної держави покликана регулювати відносини в суспільстві в інтересах основних соціальних груп і пов'язана з низкою заходів уряду, спрямованих на підвищення добробуту населення. Для України, як соціальної держави, важливим є чітке визначення пріоритетів і напрямків соціальної політики на державному рівні, окреслення основних ефективних способів і форм вирішення соціальних проблем людей, узгодження діяльності різних соціальних інституцій, врахування особливостей соціально-економічного розвитку держави та створення умов для підвищення життєвого рівня населення.

На разі система вимірювання ефективності розробки та реалізації соціальної політики в державі розроблена недостатньо, потребує вдосконалення та наукового обґрунтування. Важливим завданням є розробка системи спеціальних показників (критеріїв) статистичного чи соціального характеру, аналіз яких дасть змогу об'єктивно оцінювати дієвість соціально-спрямованих заходів.

При формулюванні основних напрямків соціальної політики та соціального розвитку дії уряду спрямовуються на створення умов щодо виконання зобов'язань держави перед громадянами стосовно реалізації прав і свобод людини, забезпечення певного рівня соціальних стандартів, створення належних умов існування та повноцінного розвитку особистості, запобігання соціальному виключенню, стигматизації та дискримінації окремих категорій осіб.

Основними завданнями соціальних працівників в межах реалізації соціальної політики держави в умовах кризи є сприяння зменшенню ризиків і негативних впливів ринкової економіки на життєву ситуацію особистості та створення умов для її кращої адаптації та ресоціалізації в скрутних життєвих обставинах.

3. Узагальнюючи аналіз проблем соціальної роботи в контексті соціального захисту, можемо стверджувати, що соціальна захищеність характеризується параметрами системи соціального захисту, соціальної безпеки; розвиненістю і дієвістю системи соціальних гарантій; ступенем забезпечення соціальних прав людини; реалізацією принципу соціальної справедливості. Соціальний захист та соціальне забезпечення покликані визначати рівень та шляхи створення умов для гарантованої державою соціальної захищеності громадян від тих негараздів, котрі виникають внаслідок недоліків у регулюванні ринкових відносин (економічних ризиків), або ж непередбачуваних (хвороба, стихійне лихо та ін.) чи передбачуваних (старість) скрутних обставин. Гарантування соціальної безпеки в суспільстві є основним завданням соціального захисту.

Аналіз наукових джерел показав, що соціальний захист в Україні за ринкових умов має базуватись на таких принципах: визначення соціального захисту пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави; законодавче визначення основних соціальних гарантій; загальнодоступність і гарантований рівень соціального забезпечення найнагальніших життєвих потреб для всіх громадян; визначення рівня наданих гарантій на підставі соціальних нормативів; законодавчо встановлений розподіл відповідальності між державою, роботодавцями та працівниками щодо забезпечення гарантій із соціального страхування; забезпечення непрацездатному населенню рівня життя, який відповідає встановленому законом прожитковому мінімуму; відповідність основних засад соціального захисту рівню соціально-економічного розвитку держави.

Система соціального захисту покликана виконувати дві основні функції: пом'якшувати наслідки бідності (реабілітаційна функція) через надання короткотермінової адресної допомоги бідним; запобігати бідності (превентивна функція), що досягається запровадженням умов для участі громадян у соціальному страхуванні під час свого активного періоду життя.

Щодо складових соціального захисту, то найчастіше до них відносять: пенсійне забезпечення, пільги та допомоги непрацездатним, а також малозабезпеченим громадянам, надання грошової допомоги та пільг сім'ям з дітьми, житлові субсидії, допомога по безробіттю, обслуговування одиноких непрацездатних громадян у будинках-інтернатах, територіальних центрах соціального обслуговування чи їх структурних підрозділах та ін.

Важливими складовими соціального захисту виступають соціальна допомога та соціальні послуги. Метою соціальної допомоги є створення умов для подолання

скрутних життєвих обставин та забезпечення можливості рівної участі особи у житті суспільства. Поняття соціальної допомоги розглядають, як: 1) одну зі складових сучасних основ соціальної роботи (соціального захисту); 2) високоефективну соціальну технологію; 3) принципово важливий сектор соціальної сфери.

Соціальні послуги — це комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя. Система надання соціальних послуг повинна у подальшому вдосконалюватись, розвиватись та реформуватись відповідно до вимог часу та потреб суспільства.

Створення системи вимірювання діяльності соціальних установ, які надають соціальні послуги, є необхідним процесом вдосконалення менеджменту соціальних служб, з одного боку, а з іншого, — сприятиме поліпшенню якості та підвищенню адресності самих соціальних послуг та соціальної роботи в цілому.

Джерела

1. Українська держава і суспільство: проблеми взаємного контролю [Електронний ресурс] / С. Ю. Сергієнко // Політологічні записки. — 2012. — № 6. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Polzap_2012_6_30.pdf
2. Управлінські аспекти соціальної роботи: курс лекцій / М. Ф. Головатий (кер. авт. кол.), М. П. Лукашевич, Г. А. Дмитренко та ін. — К: МАУП, 2004. — 368 с.
3. Фирсов М. В. Теория социальной работы: учебное пособие для студентов высших учебных заведений / М. В. Фирсов, Е. Г. Студенова. — М.: Гуманит. изд. центр "ВЛАДОС", 2000. — 432 с.
4. Шевчук П. І. Соціальна політика / П. І. Шевчук. — Львів: Світ, 2003. — 400 с.
5. Ягодка А. Г. Соціальна інфраструктура і політика: навч. посібник / А. Г. Ягодка. — К.: КНЕУ, 2000. — 212 с.